«Sammen for en rettferdig verden»

Samarbeidsavtale mellom Den norske kirke og Kirkens Nødhjelp

Bakgrunn

Kirkens Nødhjelp (KN) har siden opprettelsen i 1947 vært nært knyttet til Den norske kirke (DNK). Opprinnelsen til Kirkens Nødhjelp er en innsamlingsaksjon organisert av Menighetspleiernes Landsforbund, til gode for flyktninger og internt fordrevne i Tyskland etter andre verdenskrig.

I dag er representantskapet til KN et speilbilde av det brede økumeniske samarbeidet i Norge. DNK er fortsatt en svært viktig oppdragsgiver for KN, med en sentral plass i både styre og representantskap. Representanter fra samtlige bispedømmeråd, Kirkemøtet og Mellomkirkelig råd (MKR) er medlemmer av representantskapet, KNs øverste organ. Det møtes årlig, behandler strategiske spørsmål og aktuelle saker og velger styre. Den norske kirke er vanligvis godt representert i styret. Generalsekretær i KN er fast medlem ex officio i MKR.

Den norske kirke er medlem av Det lutherske verdensforbund (LVF) og Kirkenes verdensråd (KV). KN har siden sin opprettelse samarbeidet tett med både LVF og KV, og støtter deres programarbeid i tillegg til å ha formell status som rådgiver for begges styrende organer. KN er også medlem av ACT Alliance.

Den norske kirke er medlem av Norges Kristne Råd, hvor KN deltar som observatør. MKR ivaretar relasjonen med de økumeniske organisasjonene på vegne av Den norske kirke. Det er nyttig og ønskelig at KN og MKR samordner vår felles deltakelse i disse sammenhenger.

Både KN og Den norske kirke har vært gjennom interne nedbemanningsprosesser, og trenger i større grad å gjøre seg bruk av hverandres ressurser. Det er særlig relevant med et tettere samarbeid innenfor tematikk knyttet til menneskerettigheter, fredsarbeid og vern om skaperverket. KN og DNK har felles interesse av å legge til rette for meningsfullt engasjement, også utover pengeinnsamling, for å styrke folks tilhørighet, handlekraft og håp om rettferdighet og fred.

Oppdragsgiverrollen ovenfor Kirkens Nødhjelp

I et vedlegg til KNs statutter (§4) har Representantskapet i KN definert oppdragsgiverrollen som følger:

1. *Oppdragsgiver oppnevner en sentralt plassert person som sitt medlem i representantskapet.*
2. *Protokoll fra representantskapet, inkludert årsmelding og regnskap, sendes oppdragsgiver. Oppdragsgiver tar denne formelt til orientering, og gir Kirkens Nødhjelp konstruktiv tilbakemelding.*
3. *Oppdragsgiver inviterer Kirkens Nødhjelp til samtaler om aktuelle utfordringer i kirkens internasjonale oppdrag.*

4. *Der det ligger til rette for det, utnevner menighetsråd en Kirkens Nødhjelp-kontakt. Oppdragsgiver mobiliserer til Fasteaksjonen og initierer ikke konkurrerende innsamlingstiltak i fastetiden. Kirkens Nødhjelp tilbyr menighetene ressursmateriell til Fasteaksjonen. Der det ligger til rette for det, gjennomføres lokalaksjonen økumenisk.*
5. *Menighetene bør regelmessig gi offer til Kirkens Nødhjelp og bidra ved katastrofeinnsamlinger.*

Vårt felles oppdrag: Internasjonal diakoni

Den norske kirke anser Kirkens Nødhjelp som sitt viktigste redskap for å ivareta kirkens oppdrag for humanitær innsats, samt en helt sentral aktør i arbeidet for global rettferdighet. For KN er DNK en sentral samarbeidspartner for å bekjempe likegyldighet og avmakt, fremme solidariske og inkluderende verdier, samt å utfordre de som har makt og myndighet til å sikre undertryktes rettigheter og ta vare på skaperverket. Dette er spesielt viktig i en tid der sterke krefter bidrar til økt polarisering og splittelse.

Partene har derfor blitt enige om å samarbeide om - og særlig fokusere på - følgende samarbeidsområder:

1. Fasteaksjonen

Alle menighetene gjennomfører en årlig dør til dør innsamlingsaksjon i fastetiden til inntekt for arbeidet til Kirkens Nødhjelp. Selve aksjonen skjer i regi av lokalmenighetene, og ambisjonen er å mobilisere hele menighetet, med et særlig fokus på konfirmantene. Der det er mulig, gjennomføres denne aksjonen økumenisk. KN bidrar med ulike former for ressurser til fasteaksjonen; artikler til menighetsblad, informasjonsmateriell, konfirmantopplegg, rodeløsninger etc. – slik at aksjonen blir så vellykket som mulig og så mange som mulig deltar.

2. Jul

I forbindelse med jul, søker KN alle menigheter om kirkeoffer på juleaften til organisasjonen arbeid. I tillegg tilbyr KN alternative julegaver gjennom KNs nettbutikk. Disse initiativene støttes og promoteres på ulike måter innad i DNK.

3. Kirkenes verdensråd og Det lutherske verdensforbund

Både DNK og KN har tette relasjoner med KV og LVF, og begge har bidratt med programstøtte og arbeidstid fra fagrådgivere inn i KVs og LVFs arbeid. Fortsatt dialog og samarbeid rundt dette er viktig. DNKs tillitsvalgte i disse organisasjonen er strategiske resurspersoner også for KN. Det er særlig samarbeid rundt Ledsagerprogrammet til Palestina (EAPPI). Kirkens Nødhjelp koordinerer programmet, i samarbeid med Norges Kristne Råd, Mellomkirkelig råd i Den norske kirke og KFUK/M. DNK er medlem i

Ledsagerprogrammets styringsgruppe. Ansatte i DNKs menigheter og bispedømmer spiller også viktige roller som ledsagere og formidlere av erfaringer fra Ledsagerprogrammet i hele Norge.

4. Katastroferesponser

I forbindelse med internasjonale humanitære katastrofer som KN ønsker å respondere på, kan det sendes ut en oppfordring til menigheter i DNK om særskilte ofringer til den aktuelle humanitære katastrofen.

5. Kommunikasjon

Både KN og DNK har egne kommunikasjonsavdelinger som jobber gjennom ulike kanaler og flater for å informere om, samt skape bedre kunnskap og forståelse for, organisasjonenes arbeid. Begge parter vil søke å støtte opp under hverandres kommunikasjon – der det er naturlig og ønskelig. Samt legge til rette for å dele kompetanse og få til et tettere samarbeid, der det er naturlig.

6. Besøk og reiser

KN har gode erfaringer med å legge til rette for felles pastorale besøk av biskoper og utvalgte ansatte i DNK, sammen med ledelsen i KN. Dette kan ha stor betydning inn i lokale, og ofte konfliktfylte, kontekster der KN jobber og der DNK kan spille en rolle.

KN gjennomfører også årlige mobiliseringsreiser for kirkelig ansatte og frivillige til programland som kan ta imot besøk. KN inviterer menigheter til å søke om å delta på en slik reise, under forutsetning om at de som er med, engasjerer seg aktivt i fasteaksjonene i etterkant av reisen. Slike reiser må løpende vurderes utfra hensiktsmessighet og klimafotavtrykk.

Sikkerhet på reiser er et særlig anliggende. KN tilbyr veiledning og konkrete råd for ledere og medarbeidere i DNK som reiser i særlig utsatte områder. Gjennom separate dokumenter presiseres ansvar, forpliktelser, forsikringer etc. ved reiser og besøk som KN og DNK er felles om.

7. Samarbeid med søsterkirker

KN har som en del av sin strategi «å arbeide med trosbaserte aktører». Mange lutherske kirker er medlemmer av LVF og har spesialiserte diakonale avdelinger som er medlemmer av KNs internasjonale allianse ACT. Dette gir flere naturlige samarbeidsarenaer for KN, DNK og søsterkirker. Det er også potensiale for sterkere samarbeid med andre typer kirker og trosbaserte organisasjoner. Kirkens Nødhjelp og DNK står i solidaritet med palestinske kristne og kirker, som i økende grad opplever begrensninger på trosutøvelse og trusler mot sin tilstedeværelse i området der den første kirken oppstod. Dette er et eksempel på en slik samarbeidsarena som kan styrkes.

8. Advocacy og "public witness"

Politisk påvirkningsarbeid har større effekt når aktører som deler visjon og verdier står sammen for å holde myndigheter og andre beslutningstakere ansvarlige. KN og DNK ser verdien av et enda tettere samarbeid innenfor det politiske påvirkningsarbeidet på flere tematiske områder, både i Norge og på internasjonale arenaer.

9. Kirkemøtet

KN rapporterer til sin oppdragsgiver DNK til Kirkemøtet. KN kan være en ressurs i arbeidet med saker til Kirkemøtet om internasjonal diakoni og engasjement for rettferdighet og fred

10. Møteplasser og samhandlingsarenaer

KN og DNK ønsker å samhandle og gjøre bruk av hverandres faglige ressurser på ulike arenaer, initiativer og arrangementer, f.eks. fagdager og seminarer, der det er faglig relevant, hensiktsmessig og mulig. Det det er naturlig, er det et ønske om å samarbeid mer og bruke av hverandres fysiske fasiliteter og infrastruktur.

Oppfølging av avtalen

Det legges opp til et årlig møte mellom Den norske kirke og Kirkens Nødhjelp som fortrinnsvis avholdes i første kvartal hvert år. KN tar initiativ til å innkalle til møtet og Kirkerådet forvalter avtalen på vegne av Den norske kirke. I det årlige møtet oppsummerer begge parter samarbeidet fra sin side, og reflekterer over nye initiativer og videreutvikling av samarbeidet. Dette kommer i tillegg til Den norske kirkes representasjon i KNs styre og representantskap og KNs deltakelse i MKRs styre.

Avtalen mellom Den norske kirke og Kirkens Nødhjelp er løpende, men fornyes og oppdateres ved behov.

Oslo, 28. oktober 2026

Anne Cecilie Kaltenborn	Olav Fykse Tveit	Harald Hegstad
Generalsekretær	Preses i bispemøtet	Leder av Kirkerådet
Kirkens Nødhjelp	Den norske kirke	Den norske kirke

Vedlegg: Matrise over oppfølging, tematikk og kontaktpersoner